

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

**ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ І СОЦІОЛОГІЇ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ І СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ**

**СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
В РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЯХ**

**МАТЕРІАЛИ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
20 ЛИСТОПАДА 2020 РОКУ**

ХАРКІВ – 2020

УДК 37.015.31:316.42
ББК 74.60
С91

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди (протокол № 7 від 19.11.2020 р.).

Сучасні реалії та перспективи соціального виховання особистості в різних соціальних інституціях: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Харків, 20 листопада 2020 р. / за ред. М.П. Васильєвої. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 125 с.

Збірка містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої сучасним проблемам професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі, реаліям і тенденціям розвитку професійної діяльності фахівців соціальних інституцій з вирішення актуальних проблем соціальної роботи.

Матеріали представляють інтерес для науковців і практиків у галузі соціальної і соціально-педагогічної діяльності, науковців-початківців (здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів спеціальності «Соціальна робота») й практиків – фахівців соціальних інституцій.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2020.
© Кафедра соціальної роботи і соціальної
педагогіки, 2020.
© Васильєва М.П., 2020.

Пластун Т.І. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ-СИРИТ В УМОВАХ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї.....	83
Плахотнік Д.В. ЩОДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....	87
Попова В.В. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ.....	88
Сех М.І. ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.....	92
Тепляк А.М. З ДОСВІДУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	96
Шерстньова М.С. ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ І ПЕДАГОГІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ВЖИВАННЯ НАРКОТИЧНИХ РЕЧОВИН ПІДЛІТКАМИ.....	101
ПУБЛІКАЦІЇ здобувачів вищої освіти (частина друга).....	107
Авдашкова А.І. АНАЛІЗ ДОСВІДУ СОЦІАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В ЯПОНІЇ.....	107
Барбіна Ю.Ю. ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	108
Буркова М.В. АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ СМЕЙНОГО ЖИТТЯ У ДІТЕЙ-СИРИТ В ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДАХ.....	109
Владимиров Д.І. ФОРМИ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗІ СТАРШОКЛАСНИКАМИ.....	109
Галас Т.В. ГОТОВНІСТЬ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ.....	111
Гольфельд Т.Г. СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД: СУТЬ, ЗНАЧЕННЯ.....	111
Дерев'янка Г.О. АНАЛІЗ ЗАКОРДОННОГО ДОСВІДУ З ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ПІДЛІТКІВ І МОЛОДІ.....	112
Довбня О.В. БУЛІНГ ЯК СОЦІАЛЬНА ПРОБЛЕМА СЕРЕД ПІДЛІТКІВ.....	113
Комишан Т.О. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В ЗДО.....	114

патентна інформація, інтелектуальна власність в інноваційній діяльності, патентування за кордоном, набуття прав інтелектуальної власності, розпорядження правами інтелектуальної власності, захист інтелектуальної власності [1, с. 229].

Роботодавці висувають низку вимог до кандидатів на посаду юриста: наявність базових знань, умінь та навичок; цілеспрямованість, компетентність, кмітливість, бажання вирішувати нестандартні питання тощо. Проте, не у кожного випускника є досвід роботи у галузі права відразу після закінчення закладу вищої освіти. Вирішити цю проблему допомагає організація практичної підготовки здобувача освіти під час його навчання в закладі вищої освіти. Так, на думку одних науковців, обґрунтованим є збільшення кількості практик, їхньої тривалості (в судових та правоохоронних органах, Державній службі інтелектуальної власності України, Науково-дослідному інституті інтелектуальної власності НАПрН України, експертних установах тощо, брали участь у літніх школах, організованих Всесвітньою організацією інтелектуальної власності [3, с.94]. На думку інших, варто розширити форми такої практики, забезпечуючи участь здобувачів освіти в тимчасових проектах (у консалтингу або усередині компанії) тривалістю від 1 до 3 місяців; робота помічником юриста; робота стажистом з частковою зайнятістю тощо [2, с. 236].

Отже, для підготовки кваліфікованих юристів у сфері захисту прав інтелектуальної власності необхідно вдосконалювати систему юридичної освіти, зокрема, шляхом запровадження профільних дисциплін, поєднання вивчення теоретичної бази з вирішенням практичних завдань, збільшення кількості практик та залучення здобувачів до участі у міжнародних проектах.

Список використаних джерел:

1. Бошицький Ю. Л. Оптимізація національної освіти у сфері інтелектуальної власності: сучасні вимоги та основні тенденції [Електронний ресурс]. *Часопис Київського університету права*. 2014. № 2. С. 227-233. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Chkup_2014_2_5_3.pdf
2. Василик В. В. Тенденції на ринку юридичних послуг і вимоги до професійних якостей молодших юристів [Електронний ресурс]. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2011. Вип. 28. С. 233-237. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2011_28_50
3. Корновенко С., Мігус І. Підготовка фахівців у сфері інтелектуальної власності в Україні: до питання щодо її удосконалення [Електронний ресурс]. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2013. № 5. С. 93-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tpiv_2013_5_14

Попова В.В.

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОФІЛАКТИКИ ДЕЗАДАПТАЦІЇ ДОШКІЛЬНИКІВ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ

Науковий керівник – доктор педагогічних наук, доцент В.В. Костіна

Анотація. У статті розкривається суть практичної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах, представлено комплекс засобів, що її забезпечують, а також визначено систему

індикаторів для вимірювання рівня практичної професійної готовності майбутніх соціальних працівників до відповідного виду професійної діяльності.

Ключові слова: соціальний працівник, профілактика дезадаптації дошкільників, професійна підготовка, спеціалізовані заклади, індикатори вимірювання, рівень практичної готовності.

Popova V.V. Practical Aspects of Professional Training of Future Social Workers for Prevention of Maladjustment of Preschoolers in Specialized Institutions

Abstract. The article reveals the essence of practical professional training of future social workers to prevent maladjustment of preschoolers in specialized institutions, presents a set of tools that provide it, and identifies a system of indicators to measure the level of practical professional readiness of future social workers to appropriate professional activities.

Keywords: social worker, prevention of maladjustment of preschoolers, professional training, specialized institutions, measurement indicators, level of practical readiness.

Вступ. Згідно з законом України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» [1] надання якісної професійної допомоги дошкільникам із числа дітей, які належать до категорії «соціальних сиріт» та потрапляють до спеціалізованих соціальних інституцій системи соціальної допомоги є важливим питанням як сучасної науки так і практики надання соціальної допомоги вразливим категоріям населення.

Аналіз наукової літератури з проблеми практичної професійної підготовки майбутніх працівників соціальної сфери показав, що її досліджено у таких аспектах: визначено теоретико-методологічні та методичні основи професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів і соціальних працівників та соціальних педагогів (С. Грищенко [7], Л. Міщик [11], О. Карпенко [8] та ін.); розкрито особливості підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до реалізації наступності в навчально-виховних та соціалізуючих впливах на дитину дошкільного віку (О. Будник [4], І. Моисеев [12] та ін.); розкрито особливості професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі до профілактичної роботи з дітьми та молоддю (І. Козубовська [9], В. Костіна [10], Р. Новгородський [13], В. Поліщук [15] та ін.). Узагальнення ідей науковців дає підстави стверджувати, що не в повній мірі розглянутим є питання професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є визначення змісту та розробка комплексу засобів практичної професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах, а також його експериментальна перевірка в умовах закладу вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Аналіз наукових досліджень з питань пошуку умов, які забезпечують підвищення ефективності процесу професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери засвідчив, що необхідним є саме підвищення якості практичної підготовки майбутніх соціальних працівників, сприяння розвитку у них важливих здібностей до розв'язання складних професійних завдань, гнучкості та здатності до творчої професійної самореалізації. Сучасні науковці (Р. Вайнола [5], О. Карпенко [8]) доводять, що підготовка майбутніх соціальних працівників вимагає особливо ґрунтовної практичної підготовки, особливо з питань соціальної допомоги вразливим контингентам. Питання підготовки майбутніх фахівців соціальної галузі до профілактики дезадаптації дітей та молоді розглянуто у працях А. Грись [6], В. Костіної [10], В. Поліщук, [14], Є. Холостової [16] та ін. Аналіз та узагальнення праць вищезазначених дослідників дозволяють стверджувати, що суть профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах системи соціальної допомоги спрямована на реалізацію соціальними працівниками таких завдань:

діагностування соціально-виховного простору соціалізації дошкільників з метою визначення проблем, що призвели до їхньої дезадаптації; організація взаємодії дошкільників з фахівцями спеціалізованого закладу з метою вирішення проблем дошкільників; створення умов для профілактики дезадаптації дошкільників у майбутньому. Враховуючи вищезазначене, суть професійної практичної підготовки майбутніх соціальних працівників до профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах системи соціальної допомоги полягає у формуванні їхньої готовності до відповідних видів профілактичної діяльності з дітьми-сиротами та дітьми, що позбавлені батьківського піклування дошкільного віку, їхнім оточенням (сім'ями групи «соціального ризику», прийомними сім'ями, батьками-вихователями із будинків сімейного типу тощо).

Аналіз нормативного забезпечення професійної підготовки здобувачів вищої освіти спеціальності «Соціальна робота» у ХНПУ імені Г.С. Сковороди показав, що підготовку до роботи з профілактики дезадаптації дітей та молоді забезпечують такі навчальні дисципліни: «Історія і теорія соціальної роботи», «Опіка і піклування з практикумом», «Основи соціалізації особистості», «Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах», «Соціально-педагогічна робота з неповнолітніми правопорушниками», «Соціальна робота з профілактики адитивної поведінки», «Основи соціально-правового захисту неповнолітніх», в яких розглядаються питання дезадаптації дошкільників, роботи соціальних працівників у спеціалізованих закладах, профілактики девіантної поведінки дітей, питання здійснення опіки та піклування над дітьми сиротами та дітьми, позбавленими батьківської опіки тощо, але питання формування професійної готовності майбутніх соціальних працівників до роботи дошкільниками у спеціалізованих соціальних інституціях розкривається у повній мірі, що і зумовило необхідність розробки комплексу засобів професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до означеного виду професійної діяльності.

Проблема професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до здійснення профілактики дітей розглянута у наукових роботах В. Поліщук, яка доводить необхідність формування професійної готовності майбутніх соціальних педагогів, яка «є синтезом професійних знань і вмінь, індивідуального стилю професійної діяльності, інноваційного, творчого підходу до роботи, педагогічної рефлексії» [14, с. 185].

Спираючись на ідеї науковців у галузі соціальної роботи [5, 6, 9, 10, 15], нами, в межах циклу професійної підготовки майбутніх соціальних працівників до профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах системи соціальної допомоги, розроблено доповнення методичного забезпечення, що передбачає опанування майбутніми соціальними працівниками таких засобів: у межах дисципліни «Опіка і піклування з практикумом» - доповнення до лекції на тему «Сучасні підходи до опіки та піклування про дітей і молодь у сім'ї», де розкрито питання роботи з батьками та опікунами з проблеми підготовки їх до вирішення питань дезадаптації дитини у дошкільному віці», а також у межах семінарського заняття на тему «Технології створення прийомних сімей» розкрито питання технологічного забезпечення у роботі фахівців спеціалізованих соціальних інституцій, що працюють з дітьми сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування. Під час запровадження вищезапропонованих засобів професійної підготовки майбутні соціальні працівники мають опанувати такі сучасні методи та сформувані необхідні компетентності у роботі з дезадаптованими дітьми дошкільного віку за певними напрямками: здійснення роботи з формування здорового способу життя (формування гігієнічних навичок, розвиток потреби у проведенні гімнастичних ранкових процедур та активного відпочинку на свіжому повітрі); організація змістовного дозвілля дітей (навички використання арт-терапії, театротерапії, музикотерапії з метою нормалізації стану дошкільника, формування адекватної самооцінки та розв'язання проблем соціалізації дошкільників).

Професійні вміння майбутніх соціальних працівників можуть бути сформовані на основі засвоєних ними знань та практичного досвіду спрямованого на реалізацію функцій діяльності фахівця соціальної сфери. О. Абдуліна виокремлює чотири рівні сформованості

професійних умінь та відповідні їм індикатори [2, с. 57]: рівні (низький, середній, високий, найвищий (творчий); індикатори сформованості професійних умінь майбутніх соціальних працівників (наявність мотивів професійної діяльності, наявність знань про зміст професійної діяльності та здатність виконувати професійні дії, самоконтроль та самоаналіз).

О. Арнаутов виокремлює такі критерії для визначення рівня сформованості професійної компетентності майбутнього фахівця [3, с. 135]: пошук індивідуального стилю діяльності; соціально-педагогічна спрямованість особистості; соціально-педагогічне мислення; суб'єктна позиція щодо діяльності; комплекс соціально-педагогічних умінь та вмінь проектувати професійну діяльність. Спираючись на ідеї вищезазначених науковців, нами визначено три рівні сформованості професійної готовності майбутніх соціальних працівників до профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах та систему індикаторів для їхнього вимірювання: рівні сформованості готовності (низький, середній, високий); критерії та відповідні їм показники (мотиваційно-особистісний (інтерес та прагнення до діяльності з профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах); когнітивний (усвідомленість знань майбутніх соціальних працівників з дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах та з питань профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах, профілактичної роботи з батьками дезадаптованих дошкільників та колективом фахівців, у спеціалізованих закладах); діяльнісний (вміння здійснювати профілактику дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах).

За допомогою визначеної системи вимірювання, що апробовано під час експериментального дослідження, яке здійснювалося в умовах науково-педагогічної та науково-дослідної практик у Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди зі здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня нами визначено позитивну динаміку вищезазначених показників в експериментальній групі, де відбулося впровадження комплексу засобів підготовки майбутніх соціальних працівників до профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах, порівняно з контрольною групою.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Практична професійна підготовка майбутніх соціальних працівників з питань профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах – це цілеспрямований процес розвитку особистісно-професійних характеристик професіонала, який забезпечується наявними в освітньому закладі засобами і передбачає формування його практичної готовності до вирішення професійних завдань з профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах через розвиток мотивації, певного рівня знань, вмінь та навичок майбутнього фахівця. Освоєння практичних основ роботи соціального працівника з профілактики дезадаптації дошкільників у спеціалізованих закладах системи соціальної допомоги для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування буде більш ефективним за умови впровадження у процес професійної підготовки майбутніх соціальних працівників розробленого комплексу засобів, як доповнення дисциплін циклу фахової підготовки.

Список використаних джерел:

1. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2342-15#Text> (дата звернення: 10.10.2020).
2. Абдуллина О. А. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования. Москва: Просвещение. 1990. 141 с.
3. Арнаутов А. В. Формирование профессиональной компетентности социального педагога в условиях учебно-научно-педагогического комплекса. Волгоград: Перемена. 2004. 187 с.
4. Будник О. Пріоритети наступності у вихованні дошкільників і молодших школярів. *Наступність дошкільної та початкової освіти в етнічному вихованні дітей*. Івано-Франківськ. 2011. 64 с.

5. Вайнола Р. Х. Методика викладання дисциплін соціально-педагогічного циклу. Київ : Центр учбової літератури. 2012. 140 с.
6. Грись А. М. Теорія і практика підготовки психологів до роботи з соціально дезадаптованими неповнолітніми: монографія. Київ: Геопринт. 2013. 280 с
7. Грищенко С. В. Самовдосконалення майбутніх фахівців соціальної сфери: монографія. Чернігів: ЧНПУ. 2011. 328 с.
8. Карпенко О. Г. Професійна підготовка майбутніх соціальних працівників в умовах університетської освіти : автореф. дис...доктора пед. наук : 13.00.04. Київ. 2008. 44 с.
9. Козубовська І. В., Сагарда В. В., Дорогіна О. В. Профілактика девіантної поведінки у професійній підготовці фахівців соціальної роботи. *Підготовка соціальних працівників/соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки молоді* : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси : Черкаський національний університет, 2004. 97с.
10. Костіна В.В. Особливості професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до роботи з дезадаптованими дітьми та молоддю. Актуальні питання гуманітарних наук. 2016. Вип. 15. 370с.
11. Міщик Л.І. Теоретико-методологічні основи професійної підготовки соціальних педагогів у закладах вищої освіти. Запоріжжя: ЗДУ. 1997. 370 с.
12. Моисеев И. А. Преемственность. Дошкольное образовательное учреждение - начальная школа: сб. метод. материалов. Москва: Новый учебник, 2008.144 с.
13. Новгородський, Р. Г. Теоретична підготовка майбутніх соціальних педагогів до роботи з неповнолітніми правопорушниками. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки*. Серія Педагогічні науки. №8. 2011. С. 52.
14. Поліщук В. А. Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: зарубіжний досвід. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан 2003. 178 с.
15. Поліщук В. А. Підготовка майбутніх соціальних педагогів до здійснення профілактичної роботи щодо вживання наркогенних засобів неповнолітніх. *Підготовка соціальних працівників/соціальних педагогів до профілактики адиктивної поведінки молоді* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Черкаси : Черкаський національний університет, 2004. 191с.
16. Холостова Е. И. Социальная работа с дезадаптированными детьми: учебн. пособ. Москва: Дашков и Ко. 2006. 280 с.

Сех М.І.

здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня
Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди

ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ В УМОВАХ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Науковий керівник - доктор педагогічних наук, доцент І.А.Романова

Анотація. У статті проаналізовано особливості підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з людьми похилого віку в ХНПУ імені Г.С. Сковороди; розроблено й впроваджено програму заходів із підвищення компетентності майбутніх соціальних працівників щодо роботи з людьми похилого віку, яка була реалізована на базі БО «БФ «Карітас Харків».

Ключові слова: соціальні працівники, підготовка, люди похилого віку, соціальна робота, волонтерська діяльність.